

Cannabis

Grupp: cannabisberedningar.

Sammansättning och former: Hampa (*Cannabis sativa*) innehåller upp till 25 procent Δ -9-tetrahydrocannabinol (delta-9-THC, "THC"). I princip kan alla ovanjordiska växtdelar användas för framställning av droger, men vid god tillgång nyttjar man endast blomställningar och finare blad för att framställa "marijuana". Kådan kan skrapas av, torkas och pressas för att forma cannabisarts ("haschisch"). Ur växtmaterial kan man framställa ett extrakt med hög halt av Δ -9-THC, i vissa fall över 50 procent. Till följd av selektiv odling av hampa har THC-halten drivits upp kraftigt under senare år och kan även i svenskodlad marijuana uppgå till 10 procent eller mer. Syntetisk Δ -9-THC kan framställas i laboratorier men torde vara ytterst sällsynt på den illegala marknaden. Medel som sålts som Δ -9-THC har ofta varit förfälskningar med t.ex. fencyklidin (PCP) som rusgivande ämne.

Observera att både växten *Cannabis sativa* och dess rusgivande substans THC är klassificerade som narkotika; *Cannabis sativa* enligt 1961 års allmänna narkotikakonvention och THC enligt 1971 års psykotropkonvention.

Från januari 2004 undantas i Sverige från den rättsliga definitionen av cannabis sådan hampa som är av sort som kan berättiga till stöd från EU och som odlas efter det att ansökan om direktstöd lämnats in, se bilagan till förordningen (1992:1554) om kontroll av narkotika. Detta slag av hampa kallas ibland industrihampa eller fiberhampa. Även industrihampa innehåller THC, om än i låg koncentration, och kan under vissa omständigheter användas som missbruksmedel.

Det förekommer att olja produceras av industrihampa. Sådan olja, som innehåller förhållandevis låga halter av THC och förhållandevis höga halter av den icke narkotikaklassade substansen cannabidiol (CBD), brukar kallas CBD-olja. Läkemedelsverket har genom beslut i fyra tillsynsärenden den 3 april 2018 slagit fast att produkter som innehåller CBD är läkemedel. Högsta domstolen har i en dom den 18 juni 2019 (B 177-19) prövat frågan om sk CBD-olja innehållande THC som tillverkats av lagligen odlad industrihampa är narkotika. Högsta domstolen konstaterar i domen att undantaget avseende industrihampa endast avser cannabisväxter och att en beredning innehållande THC inte träffas av undantaget. CBD-olja innehållande THC är därmed narkotika. Narkotikaregleringen och undantaget för industrihampa är heller inte så otydligt att en tillämpning av bestämmelserna skulle strida mot legalitetsprincipen.

Benämningar: cannabis, marihuana, marijuana, cannabisarts, cannabisextrakt, haschisch, "gräs", "grass", "weed", "Mary Jane", "Netherweed" (för en stark nederländsk marijuana), "skunk" m. m.

Doser: 0,3 – 0,5 gram haschisch eller marijuana, 0,1 gram cannabisextrakt (vid droppande på tobak för rökning).

Tillförsätt: i särklass vanligast genom rökning av haschisch (i speciella pipor) eller marijuana (i cigaretter). Cannabisextrakt droppas på tobak som röks.

Cannabis kan också beredas som konfekt och sväljas, men detta torde vara sällsynt i Västerlandet. Cannabisberedningar kan ej injiceras.

Ruseffekter: eufori, förhöjd självkänsla, skrattanfall, osammanhängande tänkande, minnesstörningar, påverkan på tids- och rumsuppfattning, mer intensiva upplevelser av färg, form och musik, sexuell upphetsning, känsla av fördjupat eller "utvidgat" medvetande med religiösa övertoner, vid högre doser: hallucinationer, desorientering, förvirring, ångest.

Biverkningar: oro, förvirring, hallucinationer, akut toxisk psykos, hjärtklappning.

Beroenderisk: långsam men det utvecklade beroendet kan vara mycket svårt att bryta. Till detta bidrar även personlighetsförändringar och en närmast religiös inställning att cannabisruset skulle innebära en väg till en "djupare" verklighetsinsikt. Abstinensreaktionerna efter långvarigt missbruk kan vara utdragna och psykiskt plågsamma med bl.a. sömnsvårigheter, koncentrationssvårigheter, rastlöshet, retlighet, kraftlöshet samt kroppsliga störningar som magkramper, skakningar och frossbrytningar. Toleransutvecklingen kan bli mycket hög.

Skadeverkningsrisker: nedsatt immunförsvar, rethosta och sjukdomar i luftvägarna, minskat sexuellt intresse med impotens, menstruationsrubbnings, spontanaborter och missbildningar, påverkan på hormonbalans med bl.a. risk för försenad pubertet hos ungdomar, depression med självmordsrisk, svåra förvirringstillstånd av schizofreni-typ, personlighetsförändringar (amotivationsstillstånd) med depersonalisationsfenomen, minnesstörningar och inlärningssvårigheter. Cannabismissbrukare kan bli socialt svårt passiviserade ("insnöade").

Sammanfattande beskrivning: Cannabis är den i särklass vanligaste typen av narkotika i Sverige. Medlet har visat sig kunna ge mycket allvarliga skador på bl.a. själsförmögenheter (minnesstörningar, psykosor och personlighetsförändringar) och social förmåga (social insufficiens). Cannabisextrakt har samma rusframkallande egenskaper som haschisch och marijuana. Extraktet är mer koncentrerat (har högre THC-halt) men är mer opraktiskt att hantera eftersom det är en vätska. Vid direkta mängdjämförelser bör en missbruksdos cannabisextrakt anses vara 0,1 gram.